

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ivre Ac Potestate Romanorum Pontificum,
Imperatorum, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De ecclesiastico interdicto. cap. xxxvii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

na feudi alienatione, per Fred. in libro feudorum. & nihilominus vendicat sibi locum in clericis actiue, & passiue. Itaque si laicus est dominus Feudi, habet iurisdictionem, etiam si vassalli sunt clerici, vt in d. c. ceterum, & ibi Panor. post alios. & in c. verum, de foro compet. vbi dicitur; Feudi questio debet terminari per dominum Feudi siue laicum, siue ecclesiasticum, & clericus recognoscit laicum in superiore ratione Feudi. & ibi vide Panor. & docto.

DE ECCLESIASTICO INTERDICTO. Cap. XXXVII.

S V M M A R I V M.

- 1 Interdictum ecclesiasticum quid sit, & in quo differat ab excommunicatione, & num. 2.
- 3 Sententia excommunicationis, interdicti, & suspensionis, in decem equiparantur, differunt etiam in alijs decem, & num. 6.
- 4 Solus Papa dispensare potest super irregularitate contracta ex diuinorum officiorum celebratione.
- 5 Suspensionum species quae, & quos sint, remissimè.
- 7 Generale interdictum quod dicatur, & quod speciale.
- 8 Suspendus ab ecclesia ingressu, in ea diuina celebrans est irregularis.
- 9 Quatuor sacramenta, à quolibet interdicto excepta censentur, & num. 10.
- 11 In quo differat cessatio à diuinis, & interdicti sententia.
- 12 Priuilegium canonicorum ecclesiae vltimè, quod sit.
- 13 Fieri non debet cessatio à diuinis, nisi ex legitima causa, quae vera, atque notoria sit.
- 14 De materia interdicti aliqua.
- 15 Excommunicatio non transit in tertiam personam.
- 16 Vtrum Episcopus à Pontificalibus suspendus, vel interdictus, sacerdos in officium exercendo fiat irregularis.
- 17 Casus prohibiti, & concessi tempore generali interdicti ecclesiastici, qui sint.

Interdictum + ecclesiasticum est censura ecclesiastica prohibens administrationem divinarum. Hoc differt ab excommunicatione, quia per interdictum nunquam tollitur communicatio hominum; differt a suspensione quia interdictum cadit in rem inanimatam, vt in locum de sentent. excomm. c. si ciuitas, lib. vj. vbi interdicta ciuitate, suburbana & continentia adificia dicuntur interdicta. Et interdicta ecclesia, capella contigua, & coemiterium contiguum dicitur interdictum. ita Cardin. in c. de cler. excomm. minis. & in Clemen. j. de sent. excomm. Sed notabimus, quod hoc nomen, Interdictum, prohibitionem significat, quae proprio alluditur vocabulo, vt in de interdict. §. sunt tamen, c. significasti, de offi. Archid. & c. cum illorum, de sentent. excomm. & in Rubrica matrimonio contracto contra interdictum ecclesiae, idem importat, sicut si diceret contra prohibitionem. per ecclesiasticum autem, vel per diuina, intelligo officia diuina, & sacramenta, largè sumpto vocabulo, de sp. salib. cap. non est nobis. + Et interdictum, & excommunicatio ponuntur, vt diuersa, vt in c. j. de offi. deleg. c. ab ecclesiarum, de offi. ordin. cum concordant. Licet autem ex praedictis iuribus multas conuenientias, & differentias inter interdictum, & excommunicationem, & suspensionem possit discurre curiosus indagator, non omittimus quod + norant docto. in c. j. de sentent. excomm. lib. vj. quod praedicta tria scilicet sententia Excommunicationis, Interdicti, & Suspensionis equiparantur in dec. Primo, quia forma huius constitutionis in ipsarum quod debet seruanda, vt hic. Secundo, quia in istis tribus praedictis appellatio tuetur appellanti, in alijs non, vt in de appella. ad huc quoniam. & c. pastoralis. & inf. eod. cui §. fin. Tertio, quia neuter istorum debet celebrari diuina, vt in c. ij. & c. postulasti, §. fin. de cler. excomm. Quarto, quia quamlibet sententiam horum trium debet mutatio precedere, vt in c. reprehensibilis, de appella. Quia quia quilibet istorum iurat antequam absoluat, & in utroque fieri potest absolutio ad cautelam, vt in c. vlt.

bili, de senten. excommun. Sexto, quia quælibet sententia
 à superioribus est seruanda, de offic. ordin. c. cum ab eccle-
 siarum. Septimo, quia durante sententia neuter eligere,
 vel eligi, vel testificari potest, vt in c. cum dilectus, de con-
 suct. de except. c. Apostolica, & de test. bus, c. veniens, in
 fine. Octauo, quia non debet superior de ipsis aliquid dis-
 ponere, partibus non vocatis, vt in c. Romana, §. si. de sen-
 ten. excommun. lib. vj. Nono, quia speciales filij Aposto-
 licæ sedis nulla istarum sententiarum Apostolicæ sedis
 possunt ligari, vt in c. veniens, de verb. sign. lib. vj. & in pri-
 uilegijs solent ista tria misceri, vt in c. j. in fine, de priuileg.
 in vj. Decimo, quia omnia illa comprehenduntur appel-
 latione censuræ, vt in c. quærenti, de verbo. sign. Vndeci-
 mo quoad irregularitatem contrahendam propter cele-
 brationem diuinorum. Et Irregularitas non solum con-
 trahitur per celebrationem Missarum, sed etiam per cele-
 brationem aliorum diuinorum, de quo per Inno. & do-
 cto. in c. fin. de excels. prælat. & in c. Abbates, de priuileg. in
 vj. & notabis casum reservatum soli Papæ, † qui solus po-
 test dispensare super Irregularitate contracta ex celebra-
 tione diuinorum. facit text. in c. j. de re iudi. in vj. in tan-
 tum, quod etiam Pœnitentiarij, qui sunt ordinarij in cu-
 ria ad pœnitentias imponendas, non possunt cum irregu-
 lari dispensare, vt tenent docto. in c. clerici, de cler. ex com-
 mun. minis. & Ioan. Andre. in c. latores, eod. titu. dicit ta-
 men Ioan. Andr. quod consuetudo habet, vt cum talibus,
 qui clauis non contempserunt, possint legati de latere dis-
 pensare. & vid. Philip. Franc. in d. c. j. de senten. excommu-
 libro vj. §. caueant. Et notabis, quod non quælibet execu-
 tio diuini officij facta per suspensum, vel interdictum in-
 ducit irregularitatem, sed illa tantum, quæ fit solenniter
 officiando, vt per Philip. Franc. in d. §. caueant. Super quo
 tamen generaliter sic concludo, quando sit, quod suspen-
 sus ingerendo se in diuinis incurrat Irregularitatem;
 quia aliquando id facit ignoranter ignorantia probabili,
 & excusatur, vt in c. pen. de cler. excommun. mi. Aliquan-
 do scienter, vel crassa ignorantia, & tunc si immiscet se di-
 uinis, non vt officians, sed vt debitum soluens, & idem: ex
 quo

quo non exequitur, vt prius, quod requirit iste tex. & qui
suspensus tenetur officium, non vt officians, sed secreto
vt debitum persoluens, alias pœna prestaret immunitatē
quod esse nō debet, vt l. relegatorum, in fin. ff. de inter-
dict. & releg. de quo per docto. in d. c. clerici, & in c. illud
eod. tit. & per Spe. tit. ij. §. iusta, vers. quid si excommuni-
catus. & per glo. lxxxj. distinct. c. dictum, & in c. cupientes
§. ceterum, de elect. eod. lib. Aliquando immiscet se in di-
uinis, exercendo ea, quæ sunt certo ordini, vel officio cer-
ti ordinis deputata; & si talis non est in dicto ordine con-
stitutus; vt si acolytus epistolam in apparatu subdiaconi,
vel subdiaconus Euangelium in apparatu diaconi; tunc
talis tenetur pœna falsi, vt d. c. illud, sed non incurrit irre-
gularitatem, ex quo non celebrat in suo officio, vt prius
prout requiritur, vt in d. §. caueant. Et intellige hæc de
regularitate, de qua in d. §. caueant. sed bene incurrit alia
irregularitatem, quam incurrit ille, qui nullum habet or-
dinem, si celebrat. de quo per Specu. in tit. ij. §. nunc de E-
piscoporum, vers. xvij. & dicitur plus delinquere, quam
ordinatus, qui post suspensionem celebrat in suo officio
quia eo casu solus Papa dispensat, vt notatur in d. vers.
xvii. & in c. ij. de cler. excommuni. minist. Si verò talis
in dicto ordine, & celebrat, vt prius irregularitatem, vt
d. §. caueant. non solum si talis est in sacris, sed etiam in
lijs minoribus ordinibus constitutus, secundum Ioan. An-
dre. & docto. in d. c. ij. Itaque non solum subdiaconus epi-
stolam dicens, diaconus Euangelium, sed & presbyter Ma-
sam. vnde si benedicitur aqua, incurritur irregularitas, vt
voluit Specu. in tit. de dispensatio. §. iusta, vers. quid de be-
nedicente, c. aqua, de consecr. distinct. iij. secundum Ioan.
Andr. in dicto §. caueant, & in c. fin. de excess. prælat. & de
irregularitate dicemus infra in c. sequenti. † Et aduertit
quia plures sunt species Suspensionum, de quibus per glo.
in Clemen. cupientes, de pœnis, in verbo, suspensi. Vnde
generaliter concludit, quando sit, quod ipse suspensus in-
currat irregularitatem, vt per Philip. Fran. in §. caueant. vbi
etiam dicit: Suspensus ab officijs ordinum incurrit
irregularitatem, si contra interdictum fecerit, dicit etiam
ibi:

ibi: Suspendi quandoque non incurrunt irregularitatem, in certis casibus notatis ibi per eum. Diximus superius, quod sententia Excommunicationis, Interdicti, & Suspensionis æquiparantur in decem; tunc notabimus, quod differunt in alijs decem. Primo, in participatione, quia cum Suspendo, vel Interdicto participari potest, nisi participatio specialiter esset interdicta, argumen. ff. de pœnis, l. mores. sed cum Excommunicato indistincte prohibetur, ut in c. sacris, de his, quæ vi, metusve caus. Secundo, quia propriè loquendo homo excommunicatur, vel suspenditur, sed non interdicitur, nisi impropriè, c. cum dilectus, de religiosis domi. & c. pastoralis, de appella. loca verò propriè interdiciuntur, ut c. non est, de sponsa. licet in pœnam personarum delinquentium. ideo debet per id potius fieri restrictio in persona, quàm in facultatibus, c. illud, in fine, xvj. q. xvj. Tertio, quia effectus Excommunicationis latæ non possunt suspendi, sed reliquorum sic, ut in c. ad hæc quoniam, de appella. Quarto differunt in casu c. quia periculosum, de sentent. excommu. libro vj. Quinto differunt, ut c. præsentis, de sentent. excommu. lib. vj. vbi dicitur: Relaxatio ad cautelam non habet locum in generali Interdicto. Sexto differunt, ut in c. Romana, ad finem, de sentent. excommu. lib. vj. vbi dicunt doctores. nota ex text. differentiam inter excommunicationem, & interdictum; quia sententia Interdicti, per quam punitur quis pro delicto alterius, & iustè, bene potest fieri contra vniuersitatem, & iustè, ut in c. non est, de spons. vbi legitur: Per censuram ecclesiasticam pater compellitur restituere filio eius uxorem, quam iniustè detinet. Secus in sentent. Excommunicationis contra vniuersitatem, & iustè, dicendo: Excommunico omnes de vniuersitate, qui fuerunt mandato meo rebelles. ita probatur ex dicto text. secundum Ioan. And. ibi. Immo si constaret, quod tota vniuersitas, vel collegium deliquisset, excommunicari possent singuli de vniuersitate, vel collegio, & locus interdicti, ut voluit Hostien. in Summa, in tit. de contuma. §. si. dicens; quod sic potest fieri: Excommunico Præpositum, Decanum, Archidiaconum, & omnes alios de tali collegio, quia

quia noluerunt parere mandatis meis. adducens ad hoc, proposuit de cleric. excommun. minist. & Ancharan. & Philip. Fran. in d. c. Romana, §. in vniuersitatem. Septimo, & octauo, in c. fin. §. j. de senten. excommun. & in §. in festiuitatibus, vbi dicitur, quod peioris conditionis est excommunicatus, & longe plus est prohibita celebratio diuinorum excommunicatis, quam interdictis, vt patet in d. §. in festiuitatibus. Et in d. c. fin. incipienti, alma mater ecclesia, dicitur: Tempore interdicti etiam sani ad poenitentiam admittuntur, nisi sint excommunicati, qui non nisi in mortis articulo admittentur, vel nisi causam dedierint interdicto, qui non admitterentur, nisi satisfaciāt, vel caueant, prout possunt. Item illo tempore Missæ & alia diuina officia sub pœna distributionum, sicut prius, in ecclesijs celebrentur ianuis clausis, planè sine excommunicatis, & interdictis, & sonitu campanarum. Et quater in anno alitè cum campanis, & ianuis apertis celebrare possunt, exclusis Excommunicatis; Interdictos tamen admittere debent; ita tamen, quod hi, propter quorum excessum latum est, non appropinquent altari. In cæteris seruatur interdictum, & vltra id reuocata sunt priuilegia quibuscunque concessa. Et extra ecclesias, vel monasteria tempore interdicti celebrari, vel alia diuina officia dici non possunt sine violatione interdicti. ita Anchar. & Philip. Fran. in d. c. alma mater. † Sed quæro pro declaratione multorum, quod dicatur Interdictum generale, & quod speciale? dicitur quod generale Interdictum dicitur, cum concernit locum, territorium, siue solum, c. cum in partibus, c. cum inter, de verbor. signifi. c. peristis, de priuileg. c. vbi periculum, §. ciuitas, de electio. in vj. & c. felicis, §. fin. de poenis. & in Clemen. si quis suadente, §. si quæ ciuitas, de poenis. Et dicitur generale, quia in nulla particula talis loci poterit celebrari absque violentia Interdicti. Vnde & si in illo loco interdicto nulla ecclesia sit, siue vna tantum, dicitur generale, quoad omnem eius effectum, vt notat Ioan. Andre. in d. c. cum in partibus, de verbo. signi. Speciale autem Interdictum est, cum interdicitur vna ecclesia, etiam plures, etiam omnes ecclesiæ ciuitatis, vel loci interdicerentur,

puta

puta, propter decimas non solutas, vel procuraciones legatorum, vel causas. Nam vt dicit Ioan And. in c. present. de senten. excommun. in vj. Interdicta ecclesiarum non debent dici generalia quoad effectum generalis interdicti, etiam si interdicerentur omnes ecclesie ciuitatis, vel provincie, nec erit tunc locus, c. alma mater, § adijcimus, de senten. excommun. libro vj. Nam non poterit in illis ecclesijs celebrari, etiam cum moderamine, de qua ibi; sed extra illas sub territorio, vel si qua esset non interdicta, bene poterit celebrari: nec tunc esset locus denegationi sepulture hominibus illius loci, nec aliorum sacramentorum, & diuinorum officiorum, que non prohibentur, nisi tempore generalis interdicti, vt in d. c. alma mater. ita Per. de Anchar. in d. c. present. de senten. excommun. libro vj. An in interdicto generaliter promulgato in ciuitates, loca, &c. habeat locum relaxatio ad cautelam? dixi quod non. Quid in interdicto speciali? sumendo speciale (vt dictum est) vid. Anchar. in d. c. present. Conclude, quod generale interdictum non potest relaxare ad cautelam, secus in speciali interdicto, vid. Archi. in d. c. present. & vid. Ioan. Mona. in d. c. present. & vid. Cardi. ita affirmantem in tractatu suo de interdictis, in iij. colum. Et si ecclesia est specialiter interdicta, non possunt in ea celebrari diuina officia, seruata forma decretalis, alma mater, § adijcimus, quia loquitur, cum locus fuerit interdictus; & tale appellatur generale interdictum, vt in d. c. cum in partibus, vt superius dixi. Sed in ecclesia specialiter interdicta potest quis baptizari, & in fronte chrismani, quia a quouis interdicto predicta sunt excepta, de s. onli. c. non est nobis, & c. quoniam, de senten. excommun. lib. vj. vbi dicitur, quod tempore interdicti etiam potest confici chrisma in die ecclie Domini propter indigentiam, quia non vtiur chrismate veteri post annum. Et in d. c. quoniam, dicit Philipp. Fran. Nota ex textu, quia duo sacramenta possunt conferri tempore interdicti, Chrisma, & Baptismus: & idem de sacramento Pcenitentie, vt in d. cap. alma mater, & in cap. quod in te, de pccaten. & remiss. Et dicit Ioannes Andie. quod illa duo sacramenta,

de

de quibus in d. cap. quoniam, non possunt conferri alta voce, & solenniter tempore interdicti, cum hoc non exprimitur in dicto cap. quoniam. tenet etiam Philipp. Franc. in dict. cap. quoniam. † Sed suspensus ab ingressu ecclesie, celebrans in ea divina, est irregularis, c. is cui, de senten. excommun. lib. vi. Sed de excommunicato maiori excommunicatione, an possit per ecclesiam transire? dic, quod si talis vult intrare, ut audiat verbum Dei in illa, & potest, ut in c. responso, de senten. excommun. vbi litera dicit: Excommunicatis, & Interdictis predicari potest licite verbum Dei. & dicitur etiam, quod tempore generalis interdicti concedi potest Baptismus, & Chrisma in fronte, & Pœnitentia morientium. Hodie etiam omnibus datur Pœnitentia tempore interdicti, ut in c. alma mater (v. dixi) sed corpus Christi non conceditur nisi morientibus, ut in d. c. alma mater, & ibi notatur. Et licite participatur cum excommunicato ad eius correctionem, ut in c. cum voluntate, de senten. excommun. vbi dicit Panorm. † A quolibet Interdicto censentur excepta quatuor sacramenta, ut Baptismus, Confirmatio, Pœnitentia, confessio Chrismatis: nam ex quo conceditur Baptismus, per consequens conceditur Chrismatis confessio, cum sine Chrismate non fiat Baptismus, ut in d. c. quoniam, de senten. excommun. lib. vi. † Dubitant docti, de matrimonio, num quid possit contrahi tempore interdicti. communiter concluditur, quod sic. sed de solennitate matrimoniali dubitatur per Panorm. in d. c. non est. Et sic habes quinque sacramenta excepta tempore interdicti. Dubitatur de sex, scilicet Ordinum collatione: & videtur in d. c. non est, v. le Innocen. quod laicis non possunt conferri Ordines; sed alias clerici poterunt promoueri ad maiores, cum ipsi non sint interdicti. Aduerte, quod istud dictum est satis obsecrum, & sine ratione. Nam cum interdicatur locus, nec laici, nec clerici sunt interdicti. Vnde extra locum licet recipiunt divina. Quandoque autem persone sunt interdictæ, & tunc quocunque se conferant, interdictum sequitur eos. de quo in c. si sententia, de senten. excommun. lib. vi. vbi legitur: Interdicto clero non est interdictus populus.

lus, nec econuerso; & interdicta ciuitate propter delictū
domini, ciues non sunt interdicti, & extra ipsam audiunt
diuina. Interdicto populo, singulares de populo intelligū-
tur interdicti. & in quæst. precedenti non videtur differen-
tia inter clericos, & laicos. Itaque si clericis possunt cōfer-
ri ordines, etiam laicis. de hoc vid. Panorm. in d. c. non est.
Aduerte tamen, quod in casu d. c. non est, non est propriè
interdictum, sed cessatio à diuinis, secundum Inno. & be-
nè. Et pro differentia inter ista vid. tex. cum glo. in Clem.
i. de senten. excommun. quod notat Ioannes Andr. in c. si
canonici, de offic. ordina. Et notabis ex d. c. non est, quod
ex facto principis potest patria subijci interdicto, & sic in-
directè puniuntur populi de facto principis. ex quo vid.
quod not. glo. in c. j. xxiiij. q. iij. & in text. dicitur; Quan-
doque temporaliter punitur vnus pro alio sine culpa, non
sine causa: de quibus multa exempla ponuntur in textu,
de peccato Sodomitarum, de peccato Amalechitarum,
item de peccato Dathan, & Abiron, & ibi examinatur in
glo. an familia pro delicto domini sit excommunicanda.
Dixi superius de cessatione à diuinis; sed tu dic, quod est
cessatio generalis, & cessatio specialis; & specialis obser-
uatur solum in ecclesijs, in quibus sunt; sed generalis ser-
uanda sunt ab alijs, vt in d. Clement. j. de sentent. excom-
mun. Alia differentia, quia generales habent vim interdi-
cti, & comparantur interdicto, vt in d. Clement. j. in cessa-
tionibus, specialis autem non, vt in c. dilectis, de appellat.
& quod ibi notatur. & c. si canonici, de offi. ordin. lib. vj.
Itaque differentia est inter cessationem à diuinis, & sen-
tentiam interdicti. Nam cessatio à diuinis est quid facti;
non enim aliud est quàm suspendere organa ministrorū,
vt ibi non celebrent. Sententia verò interdicti est quid iu-
ris; vnde supponitur ille locus interdicto, ita quod ibi ce-
lebrans quantumcunque forensis incurrat irregularitatem,
quia celebrat in loco interdicto, vt in d. c. is qui, de sent.
excomun. lib. vj. secus autem quando clerici deliberant in-
ducere cessationem, quia tunc celebrans ibi non efficitur
irregularis, tanquam non celebrans in loco interdicto.
Hoc notanter voluerunt docti. in d. c. dilectis, de appella.
& in

& in c. irrefragabili, §. ceterum, de offi. ordin. Dubium tamen remanet, quid si cessatio à diuinis est generalis, puta respectu totius ciuitatis, nunquid ibi celebrans efficitur irregularis? Ioan. Andr. in c. si canonici, de offi. ordin. lib. vj. concludit, quòd sic; quia talis cessatio generalis æquiparatur interdicto, per Clemen. j. de senten. excommu. sed Anton. in d. c. dilectis, dicit sub dubio, fortè quòd ex hoc non procedit illa æquiparatio, & Panorm. in d. c. dilectis, dicit: Ego verius putarem, quòd celebrans in cessatione generali non efficiatur irregularis: Regula est, vt nunquid quis incurrat irregularitatem, nisi in casibus iure expressis, vt in d. c. is qui, sed iure non cauetur, nisi de celebratione in loco interdicto. Nec obstat illa Clemen. j. quæ facit æquiparationem tantum in illo casu; & pœnæ non debent extendi, vt in regul. odia, & regul. in pœnis, de regul. iur. in vj. Et ratione consuetudinis quandoque spectat à capitulum cessare à diuinis, & in c. quamuis, de offi. ordin. lib. vj. vbi notant doctores, capitulum ex iure speciali posse inducere cessationem à diuinis contra Episcopum proprium. Et si delinquens esset rector, vel dominus loci, & offendit, propter iniuriam, vel offensam illatam possunt cessare à diuinis: sed offensa debet esse sufficiens ad inducendum cessationem à diuinis. Et causam cessationis à diuinis debent mittere illi iniurianti, & illum requirere, & satisfaciatur pro iniuria commissa. Si autem non velit satisfacere, poterunt cessare à diuinis; & tunc ipsi cessant mittant ad Apostolicam sedem, vt in d. c. quamuis. Et quæ solennitatem clerici debent seruare in cessatione à diuinis inducenda propter iniuriam sibi, vel ecclesiæ illatam, vide in c. si canonici, de offi. ordin. in vj. vbi legitur, & casus. † Canonici ecclesiæ Pictauiensis, habent ex privilegio, vel consuetudine, quòd cum aliquis eos offendit, & occupat res ecclesiæ, possint cessare à diuinis, donec sit satisfactum. Accidit, quòd quidam offendit, vel aliquod delictum commisit, propter quod possunt ipsi canonici cessare à diuinis. quæritur in textu, quam formam teneantur ipsi obseruare? Respondit Gregorius IX. in generali Concilio Lugdunen. quòd in scriptis instrumentis publicis

publico, vel literis sigillatis sigillo autentico debent inferere causam suæ cessationis, & notificari delinquenti, quod propter illam causam intendunt cessare à diuinis. Et si ipsi non seruant istam formam, punientur, quia non percipient fructus suarum præbendarum; & si percipient, tenentur restituere, & satisfacere de iniurijs illi, in cuius ordi-
 dium cessabant. Itaque secundum docto. notabis, quæ seru-
 uari debent in cessatione fienda à diuinis: quæ locum ha-
 bent tam in certa ecclesia, & sic in specie, vt in d. c. si cano-
 nici, & in c. quamuis, de offi. ordina. in vj. quàm etiam in
 generali cessatione à diuinis, quæ fierent in tota ciuitate,
 vt in d. Clemen. j. de senten. excommun. pro quo facit text.
 in d. c. si canonici, & d. c. quamuis, qui generaliter loqui-
 tur. Et notat Philip. Fran. de mente docto. in d. c. si cano-
 nici, quod cessationes generales, factæ ab habentibus po-
 testatem, habent vim interdicti. Et sic si in loco fieret ge-
 neralis cessatio à diuinis, tunc celebrans irregularitatem
 incurrit. Et in d. c. si canonici, videbis per Phil. Fran. quæ-
 liter fieri debeat extimatio iniuriæ de iure canonico, sed
 ibi dicit Anchar. Extimatio damni, & interesse iniuriæ ta-
 xatur iudicis arbitrio. Et in cessatione à diuinis requiri-
 tur scriptura ad substantiam actus, vt in d. c. si canonici. A-
 lii plures casus enumerantur in c. j. de cens. lib. vj. Et no-
 tabis ex d. c. si canonici, quod cessatio à diuinis debet fi-
 eri ex causa legitima, quæ sit vera, & debet esse notoria: &
 sufficit si sit manifesta, cum examinari debeat, vt in d. c. si
 canonici, & Ioan. And. in d. s. cæterum, dicit, quod cessa-
 tio à diuinis debet aggravari cum irreuerentia Creatoris,
 & Sanctorum. Sed notabis, quod cessatio à diuinis est odi-
 osa, ideo cum magna maturitate procedendum antequam
 fiat; tendit enim ad diminutionem diuini cultus, multa
 igitur sunt obseruanda antequam fiat, vt per gl. fi. in d. c.
 quamuis. Itaque ad hoc, vt fiat cessatio, necesse est hæc in-
 teruenire. Primo, quod qui cessant, habeant de consue-
 tudine, vel alio iure, vt cessare possint. Secundo, quod vo-
 centur absentes ad tractandum de cessatione. Tertio, quod
 tractent. Quarto, quod de cessatione deliberent. Quinto,
 quod sit manifesta offensa, propter quam cessant. Sex-
 to,

io, quod sit rationabilis. Septimo, quod ante cessationem
instrumento publico, vel patentibus literis autentico si-
gillo munitis causam cessationis exprimât, Octauo, quod
illud instrumentum, vel literas tradant ei, cōtra quem ces-
sant. Nono, quod requirant illum, quod emendet compe-
tenter iniuriam, vel offensam, propter quam cessare vo-
lunt. quod si non fecerit, tunc locum habet cessatio. Post
cessationem debet vtrique pars arripere iter ad sedem A-
postolicam infra mensem per se, vel per procuratorem suū
ficienter instructum. Omnia ista continentur in d. glossa
fin. Nunc ad materiam Interdicti redeamus. † Interdum
interdicitur locus sub appellatione regni, prouincie, ci-
uitatis, castri, vel villæ, de verbo. signifi. c. cum in parti-
bus, c. j. de postula. prela. c. sanè, de offi. lega. c. ex rescripto,
de iurciuran. & c. quanquam, de censu. lib. vj. c. Episcopo,
de priuileg. c. presenti, de senten. excommu. quibus ipsius
loci suburbia, continentia ædificia intelliguntur interdi-
cta, de senten. excommu. si ciuitas, lib. vj. nam appella-
tio vrbs, vel ciuitatis includit suburbia, & continentia æ-
dificia, vt not. in l. ij. ff. de verbo. signifi. Circa quod qua-
ro, si suburbia, & habitantes in eis non sunt de iurisdic-
tione loci interdicti, siue ciuitatis ipsius, an propter interdi-
ctum loci in eis valeat celebrari, vel non? Respondeo, nō
per rationem prædictæ decre. si ciuitas, scilicet ne vili
pendatur sententia Interdicti, vt in Clementina, de sent.
excommu. cum eo. Sic ergo Interdictum promulgatum
in locum includit suburbia, & continentia ædificia, etiam
in nullo subiecta dicto loco, vel vniuersitati ipsius. Quod
puto verum, si proferens Interdictum habeat iurisdic-
tionem spiritualement, non solum in locum, quem interdixit,
sed in ipsius loci suburbia, vel cōtinentibus ædificijs, cum
ius huiusmodi sententiam interpretatur, de arbit. cum o-
lim, de verbo. signifi. in his, ff. de appel. ab excu. l. j. Sed si
proferens non habeat iurisdictionem spiritualement in sub-
urbijs, vel continentibus ædificijs, licet habeat in loco,
quem interdixit, non videtur habere locum decre. si ciui-
tas, per l. ij. ff. de offi. procon. & de iurisd. om. iud. l. fi. ix. q.
ij. Episcopū; de offi. lega. nōquit; de consti. c. ij. ij. respon.
lib.

lib. vj. ad idem bene facit ff. de bon. autho. iud. possidendis, cum vnus, §. is qui, ff. de inter. & releg. l. relegatorum, j. respon. Et licet ita videatur de iure scripto; tamen ponderata ratione decre. si ciuitas, posset dici, quod in hoc casu suburbia, & continentia adificia adhaerentia loco interdicto intelligantur interdicta non ab homine, sed a iure, de sent. excommun. nuper, argum. de accus. super his. verlic. post confirmationem; & per hoc responderetur ad iura in contrarium allegata, Sed quæ dicantur continentia adificia, dicitur bi glo. hoc esse in iudicis arbitrio relinquendū. Et de hoc vide Calder. in tractatu de interdictis, colum. vj. & ibi dicit vsque ad quem locum durent suburbia. Sed nunquid adhaerentia, vel contigua suburbia, vel continentia adificia intelligantur interdicta? dic, quod non; alias sequeretur, quod adhaerentia adhaerentibus essent interdicta, & sic vna ciuitate interdicta totus mundus esset interdictus: quod est absurdum. ad hoc, de testi. licet, iij. & facit decre. si ciuitas; quæ vult interdictum loci per certum finem determinari. ita Calder. in loco iam allegato.

† Simile de eo, quod dicitur, quod excommunicatio non 15 transire in tertiam personam, xj. q. iij. quoniam. Et dico, quod quandoque interdictum profertur in ecclesiam, & tunc ipsius capella eidem ecclesie contigua, & cœmeteriū ipsius ecclesie contiguum intelliguntur interdicta; secus si prædicta non sint contigua ecclesie interdictæ, vt præcedenti decre. si ciuitas, ij. respon. Sic etiam ecclesia polluta intelligitur etiam cœmeterium eidem contiguum, nō autem e conuerso; nam cœmeterio polluto, non est pollutum alterum etiam sibi cohærens pariete intermedio. hæc habentur de consecratione eccl. vel alta. c. j. lib. vj. Ex quibus sequitur, quod interdicta ecclesia, altaria, vel cœmeterium altari etiam cohærens interdicto, vel ad cœmeterium interdum cohærens, pariete intermedio, non intelliguntur interdicta. Item interdicto loco sub appellatione ciuitatis non sunt interdicti ciues illius ciuitatis. Idem in interdicto cuiusvis loci, puta castri, villæ, vel huiusmodi. Quod est verum, cum interdicitur locus propter delictum domini, vel alicuius singularis personæ; secus, si propter

propter delictum ciuium, vel populi, vel vniuersitatis ipsius loci, hæc habentur de senten. excommu. si sententia ij. respons. lib. vj. Sed primo casu, an personæ culpabiles sint interdictæ? dic, quod sic, vt ibi innuitur, cum dicitur: Culpabiles non sunt, facit d. c. alma, §. illis, & de priui, quod nonnullis. & eod. tit. licet, in fin. libri vj. Item scias, quod quandoque interdicitur clerus alicuius loci, & tunc illius loci populus non intelligitur interdictus; quia hæc sunt diuersa, vt in c. si sententia, de sent. excommu. & c. ex parte, de priuil. eod. lib. Et an interdictis clericis specialis ecclesiæ alicuius, etiam sub nomine collegij, intelligatur ecclesiæ interdicta? dic, quod non, vt probatur in c. per exemptionem, de priuil. ibi vj. Et interdictum loci aliud est, & aliud vniuersitatis, vel collegij, vt per doct. in d. c. si sententia, & videtur expressum in c. j. de vsuris, lib. vj. Potest ergo celebrari in illo alia voce, quia hoc non est prohibitum, vt in c. cum apud, de sponsa. cum sim. Quæritur de habitantibus in ciuitate, non de populo illius ciuitatis, num includantur in interdicto illius vniuersitatis, vt in d. c. si sententia, de senten. excommu. lib. vj. §. vlt. ibi, singulares ex eo personæ; sed ciues, habitantes continuo extra ciuitatem, & suburbia intelliguntur interdicti, populo vel ciuibus dictæ ciuitatis interdictis, vt per Cal. in xj. col. su tractatus. Idem dicit de Baronibus habitantibus in diocesi, vel ciuitate cuius populus est interdictus: intellige, si subeunt onera, & habet honores. Et idem si per priuilegium essent exempti a muneribus, siue oneribus dictæ vniuersitatis; quia per hoc non sequitur, quod non sint de vniuersitate. & sic ligantur pœnis, c. cum capella, de priui. in vj.

16 † Et Episcopus suspensus, vel interdictus à pontificalibus, si exercet officium sacerdotis, etiam cum pontificalibus non est irregularis; sed si exercet aliquid, quod perspectat ad officium Episcopi respectu consecrationis Episcopalis, siue cum Missa, vt consecrare, vel ordinare, quod fieri debet cum Missa, vt plenè notatur in c. quod sicut, de electio. siue sine Missa, vt solet fieri cum confirmat in fronte; est irregularis. Sed salua pace domini Ioan. Mon. tale interdictum suspendit Episcopum à collatione sacramen-

mentorū, sicut à celebratione diuinorum. & c. vlti. de cler. exc. minist. loquitur in excommunicato minori tantum, & de hoc vid. Calder. in d. suo tractatu, colum. xij. Et is, cui est interdictus ecclesiæ ingressus, non potest transire per ecclesiā, cum ibi celebrantur diuina, c. presenti, v. q. ij. facit c. alma mater, §. adijcimus, c. quod in te, de pœnit. & remis. sed nec alio tempore licite intrat ecclesiā orandi causa, c. clericos, in fin. xxj. distinct. c. qui sanctus, de pœnit. distinct. ij. sed de hoc vid. late Calde. in d. suo tractatu, colum. xiiij. Item notabis, quod à iure interdicatur ingressus ecclesiæ in calibus, c. sacro, de senten. excomm. & c. j. de senten. excomm. lib. vj. c. exigit, de cens. c. si quis deinceps, xvj. q. vij. secundum communem opinionem per interdictum ab homine interdicatur ingressus ecclesiæ, xvj. q. vij. nullus, de offic. delega. sanè, ij. eod. tit. c. ij. lib. vj. de pœn. & remis. omnis, post quod interdictum iuris, vel hominis in ecclesia ingressus se diuinis ingerens in suo officio, sicut prius, irregularis est. de senten. excomm. is cui. li. vj. dixi autem in ecclesia, quia si extra ecclesiā, puta sub dio, vel sub tentorio, vel in domo priuata ingerit se diuinis, non est irregularis, vt ibi not. in ij. glo. Et est ratio, quia dictum limitatum secundum suam limitationem debet intelligi, xliij. dist. sit rector, in fi. de transla. c. fin. de ver. sign. c. abbas, in fin. ff. vi. bon. rapt. l. j. §. non autem, cum sim. hic autem limitatur pœna, cum scilicet celebratur in ecclesia; ergo non habet locum, si celebretur extrā. Vide, quod dixi supra ver. quandoque profertur interdictum ecclesiasticum, & de pœn. dist. j. §. penè, de elec. statum, lib. vj. Cetera in materia interdicti videbis per Ioan. Calde. in tracta. suo de interd. etis, in xj. vol. tractatuū, fol. 80. & ibi fol. 87. videbis tabulam remissorum Ioan. de Lign. quam fecit super tract. de ecclesiastico interdicto. Et in d. tracta. Calderini + ponuntur casus prohibiti, & con. 17 celsi tempore generalis interdicti ecclesiastici.

Primo, conferri potest baptismus cum officio catechumenorum.

2. Confirmatio, & chrisma confici.

3. Pœnitentia imponi potest.

X 2

4. In-

4. Infirmis potest dari corpus Christi in praesentia astantium.

5. Corpus Christi potest portari cum lumine, & campana pulsari.

6. Pulsari potest campana pro praedicatione, & praedicari.

7. Non debet pulsari aliqua campanula pro diuino officio ad congregationem clericorum.

8. Non debet pulsari aliqua campana, vel campanula pro funere.

9. Laici possunt pulsare campanam ad ostendendum tempus horarum, sicut tertiam, & nonam, &c.

10. Potest pulsari ad Ave Maria.

11. Famuli sacerdotum in ecclesia non collegiata possunt admitti ad diuina, non autem collegiata.

12. Sacerdos potest mutare famulum, & alium recipere, vel etiam si ille moreretur, dum tamen ille electus sit, non esset in alia ecclesia collegiatus, vel intitulatus.

13. Archipresbyteri rurales quando conficiunt baptismum, possunt accipere presbyteros rurales.

14. Laici admitti possunt ad crucem adorandam in parafceue.

15. Extrema Unctio non potest dari nec laicis, nec clericis.

16. Commendatio animarum fieri potest tam laicis, quam clericis.

17. Potest fieri officium circa sepulturam clericorum, sed non laicorum, voce submissa sine cantu, exclusis secularibus, non pulsatis campanis praesente corpore.

18. Clerici, qui sunt interdicti, non possunt celebrare, nec laici diuina audire in ecclesia extra ciuitatem, nec in ciuitate interdicta, nec etiam peregrini existentes.

19. Mulieribus praegnantibus, ubi timetur de morte, potest dari corpus Christi.

20. Ecclesiae possunt consecrari, & reconciliari; & altaria, & viatica, & paramenta, & vasa sancta, & oratoria consecrari; sed tamen secrete.

21. In quatuor festis priuilegiatis non potest fieri officium

cium circa funus publicè, nec clericis, nec laicis; nec debent laici in cœmeterijs sepeliri.

22. In prædictis quatuor festis potest alia Missa priuata cantari, quam Missa de festo; dummodo Missa de festo non omittatur.

23. In prædictis quatuor festis clerici beneficiati non possunt in alia ecclesia officiare; si autem non habent ecclesias, possunt: dico tamen non collegiatam. dico etiam, si presbyter non caret clerico, potest etiam in collegio celebrare.

24. In prædictis quatuor festis sequens Completorium cantari non potest.

25. Clerici diuersarum ecclesiarum in ciuitate interdicta non possunt extra ecclesiam dicere simul officium; extra ciuitatem tamen possunt, dummodo ipsi clerici non sint interdicti.

26. Clerici possunt dare substitutos, seu vicarios loco sui, si ex hoc habent priuilegium, vel ab homine, vel à iure; dummodo non sint officii alibi: si autem alias, non possunt.

27. Moniales, seu sorores, per Episcopum approbata, & confirmata, non habentes proprium sacerdotem determinatum possunt alium pretio conducere, qui eis Missam celebret, ipsis præsentibus; dummodo non sint interdictæ, nec sacerdos aliam habeat ecclesiam; & talis potest eis sacramenta conferre per totum annum.

28. Laici interdicti non possunt extra ciuitatem communicare, nec audire diuina; si autem non sunt interdicti, & ex speciali priuilegio ad diuina admittantur, non possunt in quatuor diebus priuilegiatis communicare; nec etiam clerici interdicti possunt communicare; si autem non sunt interdicti, possunt.

29. Panis, & fructus oliuæ, & huiusmodi possunt secrete benedici, & dari clericis, & laicis: in festis vero priuilegiatis possunt publice benedici, & dari.

30. Benedictio sponzorum potest fieri die aliquo priuilegiatorum; in alijs autem non.

31. Non potest fieri aliquod officium mulieribus post

partum, nisi in diebus privilegiatis.

32. Fieri potest benedictio mensæ presentibus sacularibus, cum non sit de horis canonicis, nec competat ratione alicuius ordinis: potest enim laicus hoc facere. Et nota, quod excommunicatio cum solennitate dicitur anathema. de hoc vide Panorm. in c. cum non ab homine, de iudi. dicitur anathema. i. suprema maledictio, de qua etiam habetur in c. guilfarius, xxij. q. iij.

DE IRREGULARITATE.

Cap. XXXVIII.

SUMMARIUM.

- 1 Irregularitas quid sit, unde dicta, que persone, & quibus causis irregulares dicantur.
- 2 Irregularis est iam ille, qui fecit, quam qui consuluit.
- 3 Clericus volens hominem interficere, inuento eo mortuo, nihil minus caput ei amputavit, virum sit irregularis.
- 4 Percutiens aliquem cum moderamine inculpate tutele, quando intelligatur.
- 5 Suspendus à iudice, siue ad certam diem, siue perpetuo, siue quousque poeniteat, nisi prius sententialiter absolvatur, coarbare non potest.

Irregularitas ¶ est nota. i. infamia, vel impedimentum canonicum ex vitio, seu defectu proveniens, qua quis prohibetur ad ecclesiasticos ordines promoveri, & in eis ministrare. Ita diffinit Guil. Dur. in Spec. tit. de dispensa. §. iuxta propositionis. Dicitur autem canonicum impedimentum, quia ortum habet à iure canonico, licet inceperit à veteri testamento, quoad aliquam partem dictum est David: Non edificabis mihi templum, quia vir sanguinis es, j. Para. xxvij. c. & in cano. xlix. dist. h. et enim. ubi habetur, quod in Leui. etiam multi a facie dei repelluntur propter defectus naturales, sicut propter scabiem, & gibbositatem, &c. Et dicitur irregularitas in, quod est sine, & regula, quasi contra regulam ecclesie.